

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO TRANSPORTO PASLAUGŲ ORGANIZAVIMO SRITYJE

2022-09-30

Širvintos

I. ĮVADINĖ DALIS

1.1 Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo motyvas

Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro (toliau - Centras), korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 10 straipsniu, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 3 d. įsakymu Nr. 2-246 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“ patvirtintomis Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis (toliau – Rekomendacijos).

1.2 Atlikimo terminas

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas pradėtas 2022-09-20, baigtas 2022-09-30.

1.3 Analizuojamos korupcijos pasireiškimo tikimybės apimtis

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliktas transporto paslaugų organizavimo srityje. Ši analizuojama sritis priskiriama prie veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, kadangi atitiko Rekomendacijų 10 punkto 10.5 papunktyje nurodytą kriterijų:

„10.5. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kito viešojo sektoriaus subjekto patvirtinimo.“

Centras priima savarankiškus sprendimus, susijusius, su transporto paslaugos organizavimu. Šie sprendimai priimami savarankiškai ir nereikalauja papildomo derinimo su kitomis valstybės ar savivaldybės įstaigomis, nereikalauja kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo. Dėl šio kriterijaus transporto paslaugų organizavimo sritis yra formaliai priskirtina prie veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

Analizuojamas laikotarpis: 2021 m. II ketv. – 2022 m. II ketv., pateikiant reikalingus ir aktualius korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymui duomenis, gautus iš dokumentuotos

medžiagos ir vertinant situaciją pagal galiojančius teisės aktus, aktualius įsakymus ir pavedimus. Už pateiktų dokumentų kopijų atitikimą originalams atsako asmenys, pateikę dokumentų kopijas.

1.4 Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo tikslas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 10 straipsniu, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 3 d. įsakymu Nr. 2-246 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“ patvirtintomis Rekomendacijomis nustatyti konkrečius korupcijos rizikos veiksnius ir kitas sąlygas, įvykius bei aplinkybes, galinčias sudaryti prielaidas Širvintų rajono savivaldybės Centro darbuotojams padaryti korupcinio pobūdžio pažeidimus ar kitus, tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingus teisės pažeidimus transporto paslaugos teikimo srityje. Pateikti rekomendacijas, kurios padėtų valdyti nustatytus korupcijos rizikos veiksnius.

1.5. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metodai.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas transporto organizavimo srityse atliktas taikant šiuos metodus: Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė, t.y., transporto paslaugos teikimą reglamentuojančių teisės aktų ir Centro dokumentų peržiūra, vertinimas ir analizė, vykdomos veiklos atitiktis teisės aktams, peržiūrint atsakingo už transporto paslaugos organizavimo sritį darbuotojo (-ų) pareigybių aprašymus, Lietuvos Respublikos įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymus, Širvintų rajono savivaldybės tarybos sprendimus, Centro vidaus dokumentus, kuriais savo darbe vadovaujama transporto paslaugų organizavimo srityje. Atrankos principu patikrinta dalis vykdomos veiklos dokumentų. Vykdytas pokalbis su atsakingu už transporto paslaugų sritį darbuotoju: buvo analizuojamos problemos dėl galiojančių teisės aktų taikymo praktiniame darbe.

1.6. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo vykdytojai

Už korupcijos prevenciją Centre yra atsakinga Centro direktoriaus 2022 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. BV- 235 sudaryta antikorupeinė komisija:

Ugnė Kukytė-Bilotienė – socialinė darbuotoja (Komisijos pirmininkė);

Jurgita Žemaitienė – socialinė darbuotoja, dirbanti su šeimomis (Komisijos pirmininko pavaduotoja);

Asta Mikniūtė – socialinė darbuotoja (Komisijos – sekretorė);

Elvyra Karickienė – Krizių ir pagalbos teikimo namuose padalinio vadovė;

Indrė Meilūnienė – Paslaugų šeimai padalinio vadovė/atvejo vadybininkė;

Vaida Kviešienė – Globos centro veiklos koordinatorė.

II. DĖSTOMOJI DALIS

Atliekant Centro veiklos „specialaus transporto paslauga“ vertinimą ir siekiant, kad būtų tinkamai įvertinta, koks yra realus korupcijos rizikos laipsnis analizuoti teisės aktai (jų aktualios redakcijos):

1. Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas;
2. Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas;
3. Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-93 patvirtintas Socialinių paslaugų katalogas;
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. birželio 14 d. nutarimas Nr. 583 „Dėl Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“;
5. Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. 1-248 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro nuostatų patvirtinimo“ patvirtinti Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro nuostatai;
6. Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2022 m. gegužės 26 d. sprendimu Nr. 1-106 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2009 m. rugsėjo 29 d. sprendimo Nr. 1-203 „Dėl transporto paslaugų skyrimo ir teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintas Transporto paslaugų organizavimo Širvintų rajono savivaldybėje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas).

Taip pat analizuoti Centro vidaus dokumentai:

1. Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro direktoriaus 2022 m. liepos 1 d. įsakymas Nr. BV-159 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės Socialinių paslaugų centro struktūros ir pareigybių sąrašo patvirtinimo“;
2. Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro direktoriaus 2021 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. BV- 277 patvirtintas Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro 2022 metų dokumentacijos planas;
3. Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro direktoriaus 2022 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. BV-162 patvirtintas socialinio darbuotojo, atsakingo už transporto paslaugą, pareigybės aprašymas;
4. Širvintų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro direktoriaus 2021 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. BV-207 patvirtintas vairuotojo pareigybės aprašymas;
5. Kiti dokumentai ir registrai pagal patvirtintą įstaigos dokumentacijos planą.

Bendrauta su Centro darbuotoju, vykdančiu funkcijas vertinamoje veiklos srityje, siekiant išsiaiškinti paslaugos teikimo sąlygas, kriterijus bei eigą.

Nustatyta, kad teikiant transporto paslaugas pagrindinis teisės aktas, kuriuo vadovaujama yra Širvintų rajono savivaldybės tarybos patvirtintas Aprašas, kuris reglamentuoja transporto paslaugų teikimo atvejus, paslaugų gavėjus, šių paslaugų skyrimo bei mokėjimo už paslaugas tvarką.

Asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių ar jo globėjas, rūpintojas), pirmą kartą norintis gauti transporto paslaugą, kreipiasi į Centro darbuotoją, organizuojantį transporto paslaugų teikimą ir koordinuojantį transporto priemonių naudojimą, ir pateikia prašymą dėl transporto paslaugos skyrimo bei kitus reikalingus dokumentus ir duomenis. Transporto paslauga teikiama asmenims, kurie dėl negalios, ligos ar senatvės turi judėjimo problemų ir negali naudotis visuomeniniu bei individualiu transportu. Mokėjimo dydis už transporto paslaugas nustatomas atsižvelgiant į asmens (šeimos) finansines galimybes bei vadovaujantis galiojančiu Aprašu. Sprendimą dėl transporto paslaugų skyrimo per 5 darbo dienas nuo prašymo-paraiškos ir visų reikalingų dokumentų gavimo dienos priima Centro direktorius arba jo įgaliotas asmuo. Centro atsakingas specialistas tvarko transporto paslaugų registracijos apskaitos žurnalą, kuriame turi būti nurodoma: eilės numeris, registracijos data, išvykimo data, užsakovo vardas, pavardė, adresas, kelionės maršrutas, išvykimo ir sugrįžimo laikas. Suteikus paslaugą, Socialinių paslaugų centro direktoriaus paskirtas darbuotojas pagal kelionės lapo duomenis apskaičiuoja mokėtiną už suteiktas transporto paslaugas sumą ir užpildo pinigų priėmimo kvitą, kurio kopija pateikiama asmeniui atlikus mokėjimą. Kiekvieną mėnesį gautos už transporto paslaugas lėšos kartu su pajamu žiniaraščiu ir pinigų priėmimo kvitais atiduodamos į buhalteriją. Lėšos, gautos už transporto paslaugas, traukiamos į apskaitą ir naudojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais.

Centras už kiekvieną ketvirtį iki kito mėnesio 15 d. pateikia Širvintų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriui ataskaitą apie suteiktas transporto paslaugas.

Antikorupciniu požiūriu, korupcijos pasireiškimo tikimybę transporto paslaugų teikimo srityje iki vidutinės rizikos sumažina už šią paslaugą atsakingo darbuotojo atskaitomybė – už paslaugos teikimą gaunamos pajamos periodiškai perduodamos Centro buhalterijai, kas ketvirtį teikiamos ataskaitos Širvintų rajono savivaldybės socialinės paramos skyriui. Be to, pažymėtina, kad paslaugos skaidrumą užtikrina funkcijų, atsakomybių ir sprendimų priėmimo už vykdomą veiklą pasidalinimas.

Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą, konstatuotina, kad transporto paslaugų organizavimas ir teikimas Socialinių paslaugų centre vykdomas laikantis patvirtinto Aprašo nuostatų taip pat atitinka kitų teisės aktų reikalavimus. Vis dėlto tikslinga stebėti nacionalinių teisės aktų pasikeitimus, atnaujinimus ir jais remiantis atnaujinti įstaigos vidaus tvarkas.

Pažymėtina, kad pagal vieną iš dešimties vertinimo kriterijų, reglamentuotų Rekomendacijose, Centro vykdoma specialaus transporto sritis yra priskiriama prie sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, tačiau realiai ši tikimybė yra sumažinama

organizuojant ir įgyvendinant įstaigos veiklą ir sprendimų priėmimo, kontrolės procedūras. Be to, vien tai, kad veiklos sritis, pagal minėtą vertinimo kriterijų, jei formaliai ir priskirtina prie sričių kuriose egzistuoja didelė korupcijos tikimybė, dar nereiškia, kad yra nustatyta, kad rizika yra reali ir ji yra nevaldoma.

III. IŠVADA

Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės specialaus transporto paslaugos teikimo srityje, kurio metu vertinti minėti teisės aktai, įstaigos nuostatai, darbuotojų pareigybių aprašymai, bendrauta su darbuotojais, vykdančiais funkcijas šiose veiklos srityse, *nustatyta*, kad įstaigoje parengti ir patvirtinti teisės aktai yra pakankamai aiškiai ir išsamiai reglamentuoti. Atsakingo (-ų) už vertinamą veiklą darbuotojų pareigybių aprašymuose pakankamai aiškiai nurodytos funkcijas ir pareigos, nesuteikti įgaliojimai priimti sprendimus savo nuožiūra, nustatyta ir realiai vykdoma jų priimtų sprendimų ar veiklos kontrolė ir atskaitomybė.

Atkreiptinas dėmesys, kad siekiant teikti transporto paslaugas remiantis skaidrumo, viešumo ir teisėtumo principais, svarbu nuolatinis ir savalaikis įstaigos vidaus teisės aktų atnaujinimas. Korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ar skundų vertinamose veiklos srityse nebuvo nustatyta.

Korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinamose veiklos srityse gali pasireikšti tik dėl darbuotojų, vykdančių funkcijas šiose veiklos srityse, neatsakingumo, nesąžiningumo, pasinaudojimo tarnybine padėtimi, įgaliojimų viršijimo ar kitų trečiųjų asmenų, dalyvaujančių šiose veiklos srityse, bandymų paveikti darbuotojus savo naudai.

Atsižvelgiant į vertinimo rezultatus, galima teigti, kad vertintoje veiklos srityje korupcijos pasireiškimo tikimybė **vertinama kaip minimali**.

IV. REKOMENDACIJOS

Pateikiami siūlymai dėl korupcijos rizikos veiksmų neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo:

1. Ugdyti darbuotojų nepakantumą korupcijai, organizuojant darbuotojų mokymus korupcijos prevencijos tema.
2. Stebėti teisės aktų pasikeitimus ir jais remiantis esant poreikiui atnaujinti centro vidaus tvarkas, aktualius dokumentus.

V. 2021 M. PATEIKTŲ REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMAS

2021 m. atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą asmenų aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis srityje, siekiant kuo labiau valdyti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatyme nustatytą žmogiškojo faktoriaus korupcijos rizikos veiksnių buvo pateikta rekomendacija:

1. Ugdyti darbuotojų nepakantumą korupcijai, organizuojant darbuotojų mokymus korupcijos prevencijos tema.

Siekiant didinti Centro darbuotojų įsitraukimą, Antikorupcijos komisijos nariai, informuos kiekvieno padalinio darbuotojus apie galimybę savarankiškai išklaudyti mokymus įvairiomis su korupcija susijusiomis temomis, esant poreikiui, mokymai bus organizuojami įstaigos darbuotojams.